

Κατηγορία: Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις

Διαδραστικές Ομάδες

Εργαλειοθήκη
**Επιτυχημένες Μαθησιακές
Πρακτικές για την Ευημερία
Όλων των Παιδιών**

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΩΩΡΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ευχαριστίες

Συντάκτες του παρόντος εγγράφου και εταίροι του έργου είναι οι εξής:

Πανεπιστήμιο του Deusto, Ισπανία (Συντονιστής του Έργου)

ΚΜΟΡ – Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας, Ελλάδα

Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Καινοτομίας, Πορτογαλία

CESIE, Ιταλία

Πανεπιστήμιο του Δουβλίνου, Ιρλανδία

Red Barnet, MHPSS Collaborative, Δανία

Πανεπιστήμιο του Πόρτο, Πορτογαλία

Πανεπιστήμιο της Μάλτας, Μάλτα

Ευρωπαϊκή Ένωση Γονέων, Βέλγιο

Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι, Φινλανδία

Πανεπιστήμιο του Νιουκάσλ Απόν Τάιν (Newcastle Upon Tyne), Ηνωμένο Βασίλειο

Η παρούσα εργασία διατίθεται με άδεια χρήσης Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY-NC-SA 4.0).

Ημερομηνία δημοσίευσης: 2024

Οι εικόνες χρησιμοποιήθηκαν με άδεια από το Shutterstock.com.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Έρευνας και Καινοτομίας «Ορίζοντας Ευρώπη» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Συμφωνίας Επιχορήγησης αριθ. 101061288. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συντάκτη/-κτών και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

Κατηγορία: Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις

Εισαγωγή

Η εργαλειοθήκη «Επιτυχημένες Μαθησιακές Πρακτικές για την Ευημερία Όλων των Παιδιών» είναι ένας πρακτικός πόρος που δείχνει πώς μπορούν να δημιουργηθούν επιτυχημένα μαθησιακά περιβάλλοντα στις τάξεις, τα σχολεία και τις κοινότητες. Βοηθά τους/τις εκπαιδευτικούς και τους/τις διευθυντές/-ντριες των σχολείων να αναπτύξουν αποτελεσματικούς χώρους μάθησης, οι οποίοι βελτιώνουν τις βασικές δεξιότητες, υποστηρίζουν τους/τις μαθητές/-τριες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και αναπτύσσουν τις κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες των παιδιών. Η εργαλειοθήκη βασίζεται σε είκοσι (20) μελέτες περίπτωσης από εννέα (9) ευρωπαϊκές χώρες και παρουσιάζει πρακτικές στρατηγικές που έχουν εφαρμοστεί σε πραγματικά σχολεία.

Οι εν λόγω μελέτες περίπτωσης προέρχονται από σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε όλη την Ευρώπη που βοήθησαν με επιτυχία μαθητές/-τριες με χαμηλές επιδόσεις και απέτρεψαν την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Η έρευνα διεξήχθη σε διάφορα σχολεία στην Πορτογαλία, την Ιρλανδία, τη Φινλανδία, τη Δανία, την Ισπανία, την Ελλάδα, την Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Μάλτα. Από αυτά τα σχολεία συγκεντρώσαμε συγκεκριμένες πρακτικές που βελτιώνουν τόσο την ακαδημαϊκή μάθηση όσο και την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη.

Η εργαλειοθήκη οργανώνεται γύρω από πέντε (5) βασικούς τομείς επιτυχημένων μαθησιακών περιβαλλόντων:

Παιδαγωγικές
Προσγγίσεις

Αλληλεπίδραση Εκπαιδευτικών
και Μαθητών/-τριών

Συνεργασία μεταξύ
Συνομηλίκων

Συνεργασία Σχολείου -
Οικογένειας - Κοινότητας

Ευημερία και Υποστήριξη

Αν και κάθε εργαλείο τοποθετείται σε έναν από τους παραπάνω τομείς, πολλά εργαλεία λειτουργούν σε πολλούς τομείς. Για παράδειγμα, οι «Διαδραστικές Ομάδες» όχι μόνο βοηθούν τους/τις μαθητές/-τριες να εργάζονται μαζί, αλλά επίσης δημιουργούν συνδέσεις με την κοινότητα, ενισχύουν την ευημερία και βελτιώνουν τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα.

Είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι τα πιο επιτυχημένα σχολεία χρησιμοποιούν πολλά εργαλεία ταυτόχρονα. Παρά το γεγονός ότι κάθε εργαλείο μπορεί να βοηθήσει από μόνο του, τα καλύτερα αποτελέσματα προκύπτουν από την αξιοποίηση και των πέντε (5) τομέων σε ολόκληρο το σχολείο. Σας συμβουλεύουμε να εξετάσετε τα τρέχοντα δυνατά σημεία και τους τομείς βελτίωσης του σχολείου σας για να μπορέσετε να επιλέξετε τα πιο χρήσιμα εργαλεία για την περίπτωσή σας.

Η παρούσα εργαλειοθήκη είναι διαθέσιμη ως διαδικτυακή πλατφόρμα σε επτά (7) γλώσσες: ισπανικά, πορτογαλικά, αγγλικά, φινλανδικά, μαλτέζικα, ελληνικά και ιταλικά. Όλα τα εργαλεία έχουν δοκιμαστεί προσεκτικά και έχουν αναπτυχθεί μέσω διαλογικής συνημιουργίας με σχεδόν 1.000 συμμετέχοντες/-χουσες στο έργο SCIREARLY, μεταξύ των οποίων προσωπικό σχολείων, μαθητές/-τριες, οικογένειες και μέλη της κοινότητας.

Μοιραζόμαστε επιτυχημένες πρακτικές από διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα με προσιτό τρόπο και εργαζόμαστε για τη δημιουργία σχολείων όπου όλα τα παιδιά μπορούν να ευδοκιμήσουν ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους.

Γλωσσάριο

Η ενότητα του γλωσσάριου είναι απαραίτητη σε αυτή την εργαλειοθήκη για την παροχή σαφών ορισμών των βασικών όρων και εννοιών, ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι/-λες οι χρήστες/-στριες, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών, των διευθυντών/-τριών σχολείων, των εμπειρογνομόνων εκπαίδευσης, των φορέων χάραξης πολιτικής και των μελών της κοινότητας, μπορούν να κατανοήσουν πλήρως και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις επιτυχημένες πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης. Αυτή η ενότητα συμβάλλει στην κάλυψη τυχόν κενών στην ορολογία, καθώς και στη συνεπή κατανόηση διευκολύνοντας την εφαρμογή τεκμηριωμένων στρατηγικών και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων των μαθητών/-τριών.

Διαλογική Διδασκαλία και Μάθηση

Η διαλογική διδασκαλία και μάθηση δίνει έμφαση στον διάλογο ως το πρωταρχικό μέσο για την επίτευξη κατανόησης, μάθησης και ανάπτυξης. Μια διαλογική προσέγγιση στη διδασκαλία και τη μάθηση στοχεύει στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο όλοι/-λες οι μαθητές/-τριες, οι εκπαιδευτικοί και άλλα μέλη της κοινότητας συμμετέχουν ενεργά σε έναν ουσιαστικό και με σεβασμό διάλογο. Ακολουθούν ορισμένες από τις βασικές αρχές της Διαλογικής Διδασκαλίας και Μάθησης:

Διασφάλιση ότι η φωνή όλων εκτιμάται εξίσου και ότι όλοι/-λες έχουν την ευκαιρία να συνεισφέρουν στον διάλογο. Αυτό ενθαρρύνει τις διαφορετικές απόψεις και βεβαιώνει ότι όλες οι φωνές ακούγονται.

Αναγνώριση και εκτίμηση του πολιτισμικού υπόβαθρου και των εμπειριών όλων των μαθητών/-τριών και των εκπαιδευτικών. Αυτό συμβάλλει στη δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς και με μεγαλύτερη κατανόηση.

Οι διαλογικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών/-τριών, εκπαιδευτικών-μαθητών/-τριών και εντός της κοινότητας είναι προσανατολισμένες προς τον μετασχηματισμό του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου και δημιουργούν βέλτιστες συνθήκες για μάθηση και ανάπτυξη.

Συνδημιουργία νοήματος και κατανόησης μέσω του διαλόγου μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών. Αυτή η συνεργατική διαδικασία συμβάλλει στην εμβάθυνση της κατανόησης και της διατήρησης των πληροφοριών.

Οικοδόμηση αισθήματος κοινότητας και αμοιβαίας υποστήριξης μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών. Η αρχή αυτή προάγει τη συνεργασία και τη συλλογική ευθύνη για τη μάθηση.

Σεβασμός και εκτίμηση των διαφορών μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών. Ο διάλογος θα πρέπει να γιορτάζει τη διαφορετικότητα και να τη χρησιμοποιεί ως πόρο μάθησης. Ενθαρρύνει την κριτική σκέψη και προτρέπει όλους/-λες να σκέφτονται σε βάθος και να αμφισβητούν τις παραδοχές.

Συναισθηματική Διάσταση

Αναγνωρίζει τη σημασία των ποιοτικών σχέσεων στη μάθηση. Οι επιτυχημένες πρακτικές δημιουργούν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον στο οποίο οι μαθητές/-τριες και οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται ασφαλείς, υποστηριζόμενοι/-νες και σίγουροι/-ρες ότι μπορούν να εκφράσουν τα συναισθήματα και τις εμπειρίες τους.

Αυθεντική Μάθηση

Διασφαλίζει ότι ο διάλογος και η μάθηση είναι συναφείς με τις εμπειρίες και τα πλαίσια της πραγματικής ζωής των μαθητών/-τριών και των εκπαιδευτικών. Αυτό καθιστά τη μάθηση πιο ουσιαστική και εφαρμόσιμη.

Διαγλωσσικότητα

Όταν ένα άτομο μιλάει σε μια γλώσσα, ενώ ένα άλλο άτομο απαντά σε μια άλλη.

Τάξεις Υποδοχής

Τάξεις στις οποίες τα παιδιά με άλλη μητρική γλώσσα φοιτούν σε ειδικές τάξεις όπου χρησιμοποιείται η διαγλωσσικότητα για να βοηθηθούν να μάθουν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής - με σκοπό να εισέλθουν στη γενική εκπαίδευση, καθώς αποκτούν γλωσσική επάρκεια.

Διαδραστικές Ομάδες

Επισκόπηση:

Οι Διαδραστικές Ομάδες είναι μια μορφή οργάνωσης της τάξης που αξιοποιεί την αλληλεπίδραση των συνομηλίκων και τη συμμετοχή της κοινότητας για τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της ευημερίας. Οι μαθητές/-τριες οργανώνονται σε μικρές ετερογενείς ομάδες (όσο το δυνατόν περισσότερο όσον αφορά τις ακαδημαϊκές επιδόσεις, το φύλο, τη γλώσσα, το πολιτισμικό υπόβαθρο κ.λπ.) και κάθε μικρή ομάδα λαμβάνει την υποστήριξη ενός/μιας ενήλικα εθελοντή/-ντριας, ο/η οποίος/-α εξασφαλίζει την ισότιμη συμμετοχή και μεγιστοποιεί τις ευκαιρίες για διαλογικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ συνομηλίκων που αλληλοβοηθούνται και αλληλοϋποστηρίζονται. Οι Διαδραστικές Ομάδες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε σχολικό μάθημα και δεν απαιτούν πρόσθετους πόρους από το σχολείο: οι διαθέσιμοι ανθρώπινοι πόροι κατανέμονται για την υποστήριξη όλων των μαθητών/-τριών που περιλαμβάνονται στην κανονική τάξη.

Επεξήγηση του σκοπού και των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων:

Οι Διαδραστικές Ομάδες διαφοροποιούν, πολλαπλασιάζουν τις αλληλεπιδράσεις και εμπλέκουν τους/τις μαθητές/-τριες συνεχώς στη μαθησιακή διαδικασία ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο τα μαθησιακά αποτελέσματα και βελτιώνοντας το κλίμα στην τάξη (ή ακόμη και σε ολόκληρο το σχολείο). Αυτή η συμπεριληπτική ομαδοποίηση βελτιώνει τις ακαδημαϊκές επιδόσεις, τις διαπροσωπικές σχέσεις και τη συνύπαρξη διασφαλίζοντας ότι κανείς δεν αποκλείεται. Οι ενήλικες που συμμετέχουν εθελοντικά στις ομάδες διευκολύνουν τις αλληλεπιδράσεις, παρακολουθούν την ισότιμη συμμετοχή και προωθούν τη βοήθεια και την αλληλεγγύη ενισχύοντας έτσι ένα υποστηρικτικό περιβάλλον.

Αποτελέσματα για τους/τις μαθητές/-τριες: Βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων στις βασικές δεξιότητες (γραμματισμός, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, ή όποιο μάθημα επιλεγεί για την υλοποίηση των Διαδραστικών Ομάδων)· βελτίωση των δεξιοτήτων συλλογισμού και επίλυσης προβλημάτων· αυξημένη ακαδημαϊκή αυτοεκτίμηση· υψηλότερη σχολική φοίτηση· μεγαλύτερη φιλοκοινωνική συμπεριφορά· βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων, της συνύπαρξης και της ικανότητας συμμετοχής σε ισότιμο διάλογο.

Αποτελέσματα για τους/τις εκπαιδευτικούς: Συνεχής ανατροφοδότηση και αναστοχασμός σχετικά με τη διδακτική τους πρακτική· αυξημένες προσδοκίες για τις ακαδημαϊκές επιδόσεις των μαθητών/-τριών. Οι διαδραστικές ομάδες μεγιστοποιούν τις ευκαιρίες παρακολούθησης ολόκληρης της τάξης, ενώ παράλληλα εστιάζουν στην ατομική πρόοδο.

Αποτελέσματα για τους/τις εθελοντές/-ντριες: Ενδυνάμωση, ουσιαστικές σχέσεις με τους/τις μαθητές/-τριες και τους/τις εκπαιδευτικούς και μεταξύ των ίδιων των εθελοντών/-ντριών, ισχυροί δεσμοί εντός της κοινότητας, βιώνουν έναν καλύτερο σκοπό στη ζωή όταν βοηθούν τους άλλους, στενές σχέσεις οικογένειας-κοινότητας-σχολείου.

Δεν υπάρχει ελάχιστο ή μέγιστο όριο ηλικίας για τη συμμετοχή σε μια Διαδραστική Ομάδα, η οποία μπορεί να υλοποιηθεί από το νηπιαγωγείο μέχρι την εκπαίδευση ενηλίκων. Δεν υπάρχουν γλωσσικοί περιορισμοί στις Διαδραστικές Ομάδες (είναι κατάλληλες για κάθε γλώσσα) και εφαρμόζονται σε πολύγλωσσα περιβάλλοντα. Ακόμη, οι εν λόγω Ομάδες μπορούν να συμβάλουν στην εκμάθηση γλωσσών μέσω των συνεχών διαλογικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ συνομηλίκων και με ενήλικες με διαφορετικό υπόβαθρο. Οι οικογένειες, τα μέλη της κοινότητας και το προσωπικό του σχολείου είναι ευπρόσδεκτες/-κτα να εμπλακούν και να συμμετάσχουν ως εθελοντές/-ντριες. Είναι μια μοναδική ευκαιρία να εμπλακούν οι ενήλικες στη μάθηση και την ανάπτυξη των παιδιών. Δεν απαιτείται προηγούμενη εμπειρία ή δεξιότητες για να συμμετάσχουν ως εθελοντές/-ντριες· η μόνη προϋπόθεση είναι να δεσμευτούν να διευκολύνουν τις αλληλεπιδράσεις των μαθητών/-τριών, να τους/τις στηρίζουν σύμφωνα με τις αρχές της Διαλογικής Μάθησης και να έχουν υψηλές προσδοκίες από όλους/-λες.

Βήματα Υλοποίησης:

Προετοιμασία:

1. Οι μαθητές/-τριες χωρίζονται σε μικρές ετερογενείς ομάδες των 4-6 ατόμων. Ο αριθμός των ομάδων και των συμμετεχόντων/-χουσών ανά ομάδα εξαρτάται από το μέγεθος της τάξης.

2. Προετοιμασία δραστηριοτήτων: Ο αριθμός των δραστηριοτήτων πρέπει να αντιστοιχεί στον αριθμό των συμμετεχουσών ομάδων.

α. Οι δραστηριότητες αυτές, που προετοιμάζονται από τον/την εκπαιδευτικό, θα πρέπει να είναι γνωστικά απαιτητικές και ελκυστικές και να ευθυγραμμίζονται με τους μαθησιακούς στόχους και το πρόγραμμα σπουδών.

β. Όλα τα παιδιά σε κάθε ομάδα εργάζονται στην ίδια δραστηριότητα: δεν επιτρέπονται προσαρμογές στη δραστηριότητα για μαθητές/-τριες με χαμηλότερες ακαδημαϊκές επιδόσεις. Στους/Στις μαθητές/-τριες με ειδικές ανάγκες μπορεί να παρέχεται επιπλέον προετοιμασία για τις δραστηριότητες πριν από τη συνεδρία της Διαδραστικής Ομάδας, ώστε να τους προσφέρεται η δυνατότητα να συμμετέχουν με ίσες ευκαιρίες στην ομάδα.

3. Ενθάρρυνση των οικογενειών να εργαστούν εθελοντικά: Αυτό μπορεί να επιτευχθεί αρχικά με την πρόσκλησή τους να συμμετάσχουν σε ένα μικρό μέρος της συνεδρίας ή με τη μετάδοση της αξίας των ατομικών πολιτισμικών τους γνώσεων και της τεράστιας συμβολής που μπορούν να έχουν στη μάθηση των παιδιών. Οι βασικοί κανόνες για τη διαλογική διδασκαλία και μάθηση καθοδηγούν την αλληλεπίδραση και αποτελούν το κλειδί για την οικοδόμηση θετικών σχέσεων με τις οικογένειες. Η συμμετοχή τους είναι συχνά αποτέλεσμα της καθημερινής ενθάρρυνσης από τους/τις εκπαιδευτικούς.

Υλοποίηση:

Τα βήματα που περιγράφονται παρακάτω μπορούν να προσαρμοστούν στην πραγματικότητα του σχολικού πλαισίου.

α. Ο/Η εκπαιδευτικός καλωσορίζει τους/τις εθελοντές/-ντριες.

β. Στη συνέχεια, ανακεφαλαιώνει τις αρχές της διαλογικής μάθησης, τη δομή μιας συνεδρίας Διαδραστικής Ομάδας και την επιστημονική υποστήριξη της παρέμβασης.

γ. Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει μια επισκόπηση των εργασιών που προετοιμάστηκαν για τη συνεδρία.

δ. Διαδραστικές Ομάδες: Για κάθε δραστηριότητα διατίθενται 10-20 λεπτά, με τις ομάδες να εναλλάσσονται μετά την ολοκλήρωση κάθε δραστηριότητας. Στο τέλος της συνεδρίας, κάθε παιδί θα έχει ολοκληρώσει 4 ή 5 εργασίες και θα έχει αλληλεπιδράσει με 4 ή 5 εθελοντές/-ντριες). Οι μαθητές/-τριες εκτελούν τις εργασίες αλληλεπιδρώντας μεταξύ τους μέσω ισότιμου διαλόγου. Για κάθε ομάδα, υπάρχει ένας/μία ενήλικος/-κη εθελοντής/-ντρια, ο/η οποίος/-α είναι υπεύθυνος/-νη για τη διευκόλυνση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μαθητών/-τριών. Ο/Η εθελοντής/-ντρια δεν έχει την ευθύνη να εξηγήσει τη δραστηριότητα. Ο ρόλος του/της είναι να διασφαλίσει ότι όλα τα μέλη της ομάδας συμμετέχουν και συμβάλλουν με αλληλεγγύη κατά την ολοκλήρωση της εργασίας. Αυτό περιλαμβάνει ενέργειες όπως η πρόσκληση όσων συμμετείχαν λιγότερο, η προτροπή για συλλογικούς αναστοχασμούς, η υποστήριξη και ο εορτασμός της συλλογικής εργασίας.

ε. Ο/Η εκπαιδευτικός ελέγχει τον χρόνο, παρατηρεί κάθε ομάδα και της προσφέρει την υποστήριξη ή τη βοήθεια που χρειάζεται. Αυτό του/της δίνει την ευκαιρία να πλαισιώσει τη μάθηση των μαθητών/-τριών.

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση:

Τα αποτελέσματα μπορούν να παρακολουθούνται μέσω τυπικών σχολικών αξιολογήσεων ή/και περιφερειακών ή εθνικών εξωτερικών αξιολογήσεων. Η συλλογή στοιχείων και δεδομένων από πολύ διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα και πλαίσια δίνει τη δυνατότητα αναπαραγωγής και επεκτασιμότητας. Ορισμένοι/-νες εκπαιδευτικοί επιλέγουν να κάνουν έναν γύρο ανατροφοδότησης μετά από κάθε συνεδρία Διαδραστικών Ομάδων. Αυτό μπορεί να γίνει με τη συμμετοχή των μαθητών/-τριών ή/και εθελοντών/-ντριών σε έναν γρήγορο γύρο που τους/τις ρωτάει πώς ένιωσαν στις διαδραστικές ομάδες, αν βοήθησαν ο/η ένας/μία τον/την άλλον/-λη, αν έμαθαν ή κατάλαβαν κάτι καινούργιο, κ.λπ.

Παραδείγματα και Μελέτες Περίπτωσης:

Η πρώτη χρονιά της Εμίλια ως δασκάλα μαθηματικών ξεκίνησε σε μια τάξη στην οποία τα επίπεδα επίδοσης ήταν πολύ διαφορετικά. Αν και μερικοί/-κές από τους/τις 10χρονους/-νες μαθητές/-τριές της είχαν καλές επιδόσεις στο εν λόγω μάθημα, το επίπεδο κάποιων άλλων ήταν κάτω από αυτό που απαιτείται για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Πώς θα μπορούσε η Εμίλια να περιμένει από 25 παιδιά (μερικά από τα οποία μιλούσαν ελάχιστα τη γλώσσα διδασκαλίας) να ακολουθήσουν το σχολικό εγχειρίδιο; Μετά από μόλις δύο μήνες υλοποίησης των Διαδραστικών Ομάδων στις τάξεις της, οι επιδόσεις των μαθητών/-τριών βελτιώθηκαν, επειδή έπρεπε να εξηγήσουν στους/στις συμμαθητές/-τριές τους βασικές αριθμητικές και γεωμετρικές πράξεις με δικά τους λόγια, ενώ όσοι/-σες αντιμετώπιζαν περισσότερες δυσκολίες στην αρχή επωφελήθηκαν από τις εξηγήσεις των συμμαθητών/-τριών τους και συνέβαλαν επίσης στην επίλυση προβλημάτων αξιοποιώντας στο έπακρο την πολιτισμική τους νοημοσύνη. Η Εμίλια εξηγεί τώρα πώς οι Διαδραστικές Ομάδες έχουν αποδειχθεί ιδιαίτερα ωφέλιμες για την υποβοήθηση των μαθησιακών διαδικασιών των μαθητών/-τριών, όταν το επίπεδο επίδοσης είναι ετερογενές: επιταχύνουν τη μάθηση των παιδιών με χαμηλότερες επιδόσεις, ενώ παράλληλα βοηθούν εκείνα που επιτυγχάνουν υψηλότερες επιδόσεις. Επιπλέον, τα πολιτισμικά διαφορετικά πλαίσια έχουν ωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό από την υλοποίηση των Διαδραστικών Ομάδων, καθώς συμβάλλουν στην ανάπτυξη συμπεριφορών που βασίζονται στην αλληλεγγύη και δημιουργούν ένα θετικό περιβάλλον στην τάξη, στο οποίο η αλληλοβοήθεια είναι απαραίτητη. Αυτό έχει αποδειχθεί σε περισσότερα από 9.000 σχολεία παγκοσμίως.

1. Εξασφάλιση κατάλληλου αριθμού εθελοντών/-ντριών: Οι εκπαιδευτικοί και η κοινότητα καλλιεργούν καθημερινά σχέσεις εμπιστοσύνης με τις οικογένειες μέσω τακτικής επικοινωνίας που βασίζεται σε ισότιμο διάλογο.

2. Εξισορρόπηση του επιπέδου δυσκολίας των δραστηριοτήτων της Διαδραστικής Ομάδας: Η συνεχής παρακολούθηση της καταλληλότητας των δραστηριοτήτων επιλύει αυτό το πρόβλημα (π.χ. αν δεν υπήρχε επαρκής χρόνος για την επίλυσή τους, αν ήταν πολύ μεγάλης διάρκειας ή πολύ απλή).

Οφέλη:

α) Βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων και μείωση των απουσιών. Οι μαθητές/-τριες αυξάνουν τη δέσμευσή τους και βελτιώνουν το επίπεδο επίδοσής τους.

β) Δημιουργία ενός περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς και υποστήριξης για όλους/-λες. Οι Διαδραστικές Ομάδες μεγιστοποιούν την ικανότητα των παιδιών για αμοιβαία βοήθεια και υποστήριξη και ενισχύουν την ισότιμη συμμετοχή στις συζητήσεις στην τάξη και όχι μόνο, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών/-τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

γ) Διευκόλυνση και επιτάχυνση των ακαδημαϊκών και κοινωνικών επιτευγμάτων των νεοαφιχθέντων/-χθεισών και των μεταναστών/-στριών μαθητών/-τριών. Η ομαλή και επιταχυνόμενη μετάβαση σε ένα νέο σχολείο είναι ευκολότερη όταν υπάρχουν Διαδραστικές Ομάδες.

«Βλέπω ότι μέσω των Διαδραστικών Ομάδων μπορούν να προταθούν και να επιτευχθούν δύσκολα πράγματα. Για παράδειγμα, η συγγραφή...η ατομική παραγωγή είναι δύσκολη γι' αυτούς και βλέπω ότι κάνουν τεράστια πρόοδο και μου αρέσει πολύ. Και αυτό οφείλεται σε όλους, καθώς και στους σπουδαίους εθελοντές που έχουμε». (Μαρία-δασκάλα της 2ας τάξης στο Artatse)

«Είναι αλήθεια ότι στις Διαδραστικές Ομάδες, το στήσιμο της τάξης προωθεί πραγματικά την ένταξη, την πραγματική ένταξη, καθώς τα παιδιά σε άλλους τύπους τάξης ή σε άλλες τάξεις δεν θα ήταν τόσο συμμετοχικά ή θα ήταν πιο δύσκολο για αυτά να συμμετάσχουν ή να κατανοήσουν μια εργασία. Στις διαδραστικές ομάδες, συμβαίνει το αντίθετο». (Σάρα-δασκάλα στο CEIP Republica Venezuela)

«...η γειτονιά αλλάζει, αλλάζουμε το πλαίσιο για να πετύχουμε τα όνειρά μας. Ακούστε κάτι που μου αρέσει πολύ: αν βάζεις όρια στα παιδιά, εσύ είσαι στο τέλος της ημέρας αυτός που μπλοκάρει τις δυνατότητές τους. Γι' αυτό, πρέπει να έχεις πάντα υψηλές φιλοδοξίες και νομίζω ότι αυτό είναι που κάνει το όλο πράγμα να λειτουργεί...». (Ρόζα-δασκάλα στο CEIP Republica Venezuela)

Συμβουλές Επιτυχίας:

Η συμμετοχή των οικογενειών και των μελών της κοινότητας ως εθελοντών/-ντριών είναι απαραίτητη για τις Διαδραστικές Ομάδες και ενισχύει τον κοινωνικό αντίκτυπό τους. Πέραν αυτού, βασική πτυχή αποτελούν οι υψηλές προσδοκίες.

Συμπέρασμα:

- Η αναγνώριση όλων των μορφών διαφορετικότητας και πολιτισμικής νοημοσύνης μέσω των Διαδραστικών Ομάδων βελτιώνει τα μαθησιακά αποτελέσματα και την ευημερία των παιδιών.
- Η ενεργός και ουσιαστική συμμετοχή των μελών της κοινότητας στις σχολικές δραστηριότητες αυξάνει τις πιθανότητες επιτυχούς εκμάθησης θεμελιωδών δεξιοτήτων και κοινωνικής συνοχής.
- Οι δραστηριότητες και οι εργασίες στις Διαδραστικές Ομάδες μπορούν να σχεδιαστούν ανάλογα με το μάθημα ή τον μαθησιακό στόχο.
- Οι Διαδραστικές Ομάδες μπορούν να υλοποιηθούν σε ένα ευρύ φάσμα ηλικιών, από το νηπιαγωγείο μέχρι τη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Ο αριθμός των ομάδων μπορεί να προσαρμοστεί στον αριθμό των συμμετεχόντων/-χουσών.
- Δεν απαιτούνται πρόσθετοι πόροι εκτός από το ανθρώπινο δυναμικό των σχολείων και των κοινοτήτων.

Πρόσθετοι Πόροι:

Άρθρα:

[-Boosted inclusivity and friendship through Interactive Groups \(Ενίσχυση της συμμετοχικότητας και της φιλίας μέσω των Διαδραστικών Ομάδων\)](#)

[-Additional language acquisition in multilingual context in Elementary Education \(Κατάκτηση πρόσθετων γλωσσών σε πολύγλωσσο περιβάλλον στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση\)](#)

[-Enhanced help and solidarity interactions in early childhood education \(Ενίσχυση των αλληλεπιδράσεων βοήθειας και αλληλεγγύης στην προσχολική εκπαίδευση\)](#)

[-Improved math skills in Elementary Education \(Βελτίωση των μαθηματικών δεξιοτήτων στη Δημοτική Εκπαίδευση\)](#)

[-Path for academic and social success for immigrant students \(Δρόμος ακαδημαϊκής και κοινωνικής επιτυχίας για μετανάστες/-στριες μαθητές/-τριες\)](#)

[-Fueled social transformation through Interactive Groups in math \(Ενίσχυση του κοινωνικού μετασχηματισμού μέσω των Διαδραστικών Ομάδων στα μαθηματικά\)](#)

[-The power of IG in leveraging learning opportunities for students with disabilities \(Η δύναμη των ΔΟ στην αξιοποίηση των μαθησιακών ευκαιριών για μαθητές/-τριες με αναπηρίες\)](#)

Πρακτικές Οδηγίες:

[-Step-by-step implementation of Interactive Groups \(Βήμα προς βήμα υλοποίηση των Διαδραστικών Ομάδων\)](#)

[-Infographic on implementation and impacts in elementary education \(Infographic σχετικά με την υλοποίηση και τις επιπτώσεις στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση\)](#)

Εκπαιδευτικό Βίντεο:

[-Inclusive classroom organization: practical examples of Interactive Groups \(Οργάνωση συμπεριληπτικής τάξης: πρακτικά παραδείγματα Διαδραστικών Ομάδων\)](#)

[-Step-by-step implementation of Interactive Groups \(Βήμα προς βήμα υλοποίηση των Διαδραστικών Ομάδων\)](#)

**ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΩΡΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ**

Red Barnet, MHPSS Collaborative

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Έρευνας και Καινοτομίας «Ορίζοντας Ευρώπη» της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Συμφωνίας Επιχορήγησης αριθ. 101061288. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συντάκτη/-κτών και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.